

Državni izpitni center

M 1 6 2 2 7 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 30. avgust 2016

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravni	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda

OR

v Atenah je bila velika hiša, toda razvpita in pogubna. Govorilo se je, da se v nočni tišini sliši žvenketanje okovov, najprej od daleč, potem pa prav blizu; ponavadi se je kmalu nato pojavila prikazen, starec, prekrit z umazanijo, z dolgo brado, sršečimi lasmi; na nogah in rokah je nosil verige in jih stresal. Zato je bila hiša zapuščena in obsojena na samoto, čeprav jo je hotel gospodar oddati ali prodati za neznatno ceno tistemu, ki ne bi vedel za to strašno nesrečo.

V Atene je prišel neki filozof in ko je slišal za ceno in se pozanimal, je vse izvedel. Kljub temu, ali celo tolikanj bolj, je hišo najel. Ko se je začelo večeriti, si je postlal v predverju. Sprva je bilo vse tiho; potem zasliši žvenketati okove. Ozre se in vidi ono prikazen, o kateri so mu bili pripovedovali. Stala je in dajala znamenje s prstom. Filozof brez obiranja vzame luč in ji sledi. Počasi je korakala pred njim, kakor da so ji verige težke. Potem se v atriju obrne, iznenada izgine in zapusti spremljevalca. Naslednji dan gre filozof k magistratom in jih prosi, naj dajo to mesto izkopati. Našli so z verigami povezane kosti. Zbrali in zakopali so jih na državne stroške. Hiša je bila pozneje brez manov, potem ko so jih obredno pokopali.

VR

V Atenah je bila velika in prostorna hiša, toda razvpita in pogubna. Govorilo se je, da se v nočni tišini sliši rožljanje železa in žvenketanje okovov, najprej od daleč, potem pa prav blizu; ponavadi se je kmalu nato pojavila prikazen, starec, prekrit z umazanijo, z dolgo brado, sršečimi lasmi; na nogah in rokah je nosil verige in jih stresal. Zato je bila hiša zapuščena in obsojena na samoto, čeprav jo je hotel gospodar oddati ali prodati za neznatno ceno tistemu, ki ne bi vedel za to strašno nesrečo.

V Atene je prišel neki filozof in ko je slišal za ceno in se pozanimal, je vse izvedel. Kljub temu, ali celo tolikanj bolj, je hišo najel. Ko se je začelo večeriti, si je dal postlati v predverju. Sprva je bilo vse tiho; potem zasliši žvenketati železo in rožljati okove. Ozre se in vidi ono prikazen, o kateri so mu bili pripovedovali. Stala je in dajala znamenje s prstom, kakor da ga kliče. Filozof brez obiranja vzame luč in ji sledi. Počasi je korakala pred njim, kakor da so ji verige težke. Potem se v atriju obrne, iznenada izgine in zapusti spremljevalca.

Naslednji dan gre filozof k magistratom in jih prosi, naj dajo to mesto izkopati. Našli so z verigami povezane kosti. Zbrali in zakopali so jih na državne stroške. Hiša je bila pozneje brez manov, potem ko so jih obredno pokopali.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkušemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																										
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="3">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Os.</th> <th>Št.</th> <th>Nak. Čas Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>haberem (2. vrst.)</td> <td>1.</td> <td>sg.</td> <td>konj. impf.</td> <td>akt</td> <td>metri (2. vrst.)</td> <td>inf. prez.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>volunt (4. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>pl.</td> <td>ind. prez.</td> <td>akt.</td> <td>negotiaŕi (6. vrst.)</td> <td>inf. prez.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>moreŕ (7. vrst.)</td> <td>1.</td> <td>sg.</td> <td>konj. prez.</td> <td>pas.</td> <td>iussisse (8. vrst.)</td> <td>inf. pf.</td> <td>akt.</td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike			Neosebne glagolske oblike			Glagol	Analiza			Glagol	Analiza		Os.	Št.	Nak. Čas Nač.	Oblika	Čas Način	haberem (2. vrst.)	1.	sg.	konj. impf.	akt	metri (2. vrst.)	inf. prez.	pas.	volunt (4. vrst.)	3.	pl.	ind. prez.	akt.	negotiaŕi (6. vrst.)	inf. prez.	pas.	moreŕ (7. vrst.)	1.	sg.	konj. prez.	pas.	iussisse (8. vrst.)	inf. pf.	akt.
Osebne glagolske oblike			Neosebne glagolske oblike																																									
Glagol	Analiza			Glagol	Analiza																																							
	Os.	Št.	Nak. Čas Nač.		Oblika	Čas Način																																						
haberem (2. vrst.)	1.	sg.	konj. impf.	akt	metri (2. vrst.)	inf. prez.	pas.																																					
volunt (4. vrst.)	3.	pl.	ind. prez.	akt.	negotiaŕi (6. vrst.)	inf. prez.	pas.																																					
moreŕ (7. vrst.)	1.	sg.	konj. prez.	pas.	iussisse (8. vrst.)	inf. pf.	akt.																																					

Naloga	Točke	Rešitev																						
2	4	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>illum (1. vrst.)</td> <td>kazalni</td> <td>ak.</td> <td>sg. m.</td> </tr> <tr> <td>quid (4. vrst.)</td> <td>vprašalni</td> <td>ak.</td> <td>sg. n.</td> </tr> <tr> <td>me (5. vrst.)</td> <td>osebni</td> <td>ak.</td> <td>sg. m.</td> </tr> <tr> <td>nemini (6. vrst.)</td> <td>nedoločni</td> <td>dat.</td> <td>sg. m.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza		Sklon	Število Spol	illum (1. vrst.)	kazalni	ak.	sg. m.	quid (4. vrst.)	vprašalni	ak.	sg. n.	me (5. vrst.)	osebni	ak.	sg. m.	nemini (6. vrst.)	nedoločni	dat.	sg. m.
Zaimek	Vrsta	Analiza																						
		Sklon	Število Spol																					
illum (1. vrst.)	kazalni	ak.	sg. m.																					
quid (4. vrst.)	vprašalni	ak.	sg. n.																					
me (5. vrst.)	osebni	ak.	sg. m.																					
nemini (6. vrst.)	nedoločni	dat.	sg. m.																					

Naloga	Točke	Rešitev
3	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A domino Caesari coheres factus sum.

Naloga	Točke	Rešitev
4.1	1	♦ absolutni ablativ
	2	♦ potem ko si je z oljem iz oljenke mazal ustnice
4.2	1	♦ vezani particip
	2	♦ potem ko je postal
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Rešitev												
5.1	4	♦ <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vezna beseda</th> <th>Izpis</th> <th>Analiza</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>ut</td> <td>podredni veznik</td> </tr> <tr> <td>Glagolska oblika</td> <td>haberem</td> <td>Utemeljitev časa in naklona: Konj. impf. za izražanje istodobnosti za preteklim časom.</td> </tr> <tr> <td>Stavčna funkcija</td> <td>–</td> <td>Prislovnodoločilni (namerni)</td> </tr> </tbody> </table>	Vezna beseda	Izpis	Analiza		ut	podredni veznik	Glagolska oblika	haberem	Utemeljitev časa in naklona: Konj. impf. za izražanje istodobnosti za preteklim časom.	Stavčna funkcija	–	Prislovnodoločilni (namerni)
Vezna beseda	Izpis	Analiza												
	ut	podredni veznik												
Glagolska oblika	haberem	Utemeljitev časa in naklona: Konj. impf. za izražanje istodobnosti za preteklim časom.												
Stavčna funkcija	–	Prislovnodoločilni (namerni)												
5.2	4	♦ <table border="1"> <thead> <tr> <th>Vezna beseda</th> <th>Izpis</th> <th>Analiza</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>quid</td> <td>vprašalni zaimek</td> </tr> <tr> <td>Glagolska oblika</td> <td>dicam</td> <td>Utemeljitev časa in naklona: Konj. prez. za izražanje istodobnosti za sedanjim časom.</td> </tr> <tr> <td>Stavčna funkcija</td> <td>–</td> <td>Predmetni</td> </tr> </tbody> </table>	Vezna beseda	Izpis	Analiza		quid	vprašalni zaimek	Glagolska oblika	dicam	Utemeljitev časa in naklona: Konj. prez. za izražanje istodobnosti za sedanjim časom.	Stavčna funkcija	–	Predmetni
Vezna beseda	Izpis	Analiza												
	quid	vprašalni zaimek												
Glagolska oblika	dicam	Utemeljitev časa in naklona: Konj. prez. za izražanje istodobnosti za sedanjim časom.												
Stavčna funkcija	–	Predmetni												
Skupaj	8													

Naloga	Točke	Rešitev
6.1	3	♦ Trimalchio gloriatus est se cerebellum domini sui cepisse .
6.2	2	♦ Quis nescit, quot naves ad vinum portandum Trimalchio aedificaverit.
6.3	2	♦ Trimalchio hospitibus suadet, ut labra de lucerna unguant .
Skupaj	7	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev
1.1	1	♦ Nerona
1.2	1	♦ elegantiae arbiter
1.3	1	♦ Tacit
1.4	1	♦ Anali
1.5	1	♦ sine ira et studio
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev
2	10	♦
		Avtor
		Plinij
		Petronij
		Tacit
		Juvenal
		Seneka
		Delo
		Pisma
		Satirikon
		Germanija
		Satire
		Pisma Luciliju

Naloga	Točke	Rešitev
3	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Naloga	Točke	Rešitev
4	20	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85